

ikke paa nogen mulig Maade kunde forstaae Taleren, idetmindste ikke Hovedpunkterne, skjøndt disse atter og atter bleve forklarede og belyste. Taleren meente derfor, at naar Provsten, der var den eneste lærde Mand i Forsamlingen, ikke kunde forstaae ham, saa maatte han helst tie, thi saa kunde vel heller ikke Bønderne forstaae ham; saa var der en gammel Bonde, der sagde: „Jo, Obersten, taler klart og tydeligt, vi kunne godt forstaae Dem, og det kan Provsten ogsaa, men han vil ikke.“ Jeg skal ikke indlade mig paa at bedømme den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Krogsh) Begrebsever ligeoverfor Spørgsmaal om Præsternes Lønningsmaade; hvorledes han forstaaer det eller ikke forstaaer det, er mig ganske ligegyldigt; men jeg haaber, at der er mange Præster, der forstaae mig, og jeg veed, at den største Deel af Folketjirkens Medlemmer forstaae mig, naar jeg atter paastaar, at det ikke bliver godt i den danske Folketjirke, saalænge Præsten staaer der som en Handelsmand, der for Penge salbyder Kirken bedste Goder. Dersom Præsterne vidste, og der er vel mange, der veed det, for hvilke haarde Domme, for hvilken Misgjendelse de netop paa Grund af dette Forhold ere udsatte; dersom de til Exempel kunde høre de mange hadefulde Angreb, som de blive gjorte til Gjenstand for, naar Skaverne vende tilbage fra Kirkegaarden, saa er jeg overbevist om, at de selv kraftigst vilde hæve deres Stemme for en hurtigst mulig Forandring af dette ulykkelige, ja, jeg kan gjerne kalde det, usalige Forhold; jeg kalder det en ulykkelig og usalig Tilstand, fordi det i Livet svækker og hindrer det Forhold, som nødvendigviis maa være tilstede mellem Præsten og Menighedens Medlemmer, naar der skal være Fred, Ro og god Forstaaelse paa Kirkenes Gebeet. Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg endnu engang skal opfordre Thingets Medlemmer til, dog ikke at lade denne Sag blive afviist paa dette Trin; opfordre dem til, at henvise den til et Udvalg. Der er indvendt og kan vistnok indvendes Meget imod Lovforslaget i sin nuværende Form; men een Ting er dog min fulde Overbeviisning, og det er, at der igjennem dette Forslag gaaer en god og sund Tanke, og naar den i et Udvalg bliver

stillet klar og tydelig frem og ret belyst, er jeg overbevist om, at om der ikke i Dieblisset er en dybtfølt Trang, saa skal det ikke være længe, førend der bliver en saadan i det danske Folk til Fyldestgjørelsen af den Forbring, hvorpaa Lovforslaget hviler, en Forbring, som ogsaa er en christelig Forbring, nemlig, „at Gud faaer, hvad hans er, og Staten, hvad dens er.“

Formanden: Rigsdagsmanden for Veile Amts 3die Valgkreds har Ordet.

Sammerich: Da Tiden er saa langt fremrykket, frakalder jeg Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Krogsh: Jeg skal ikke opholde Thinget mere end et Par Minuter og skulde i det Hele taget ikke have begjært Ordet, naar der ikke fra den ærede Forslagsstillers Side var fremkommen et Par Bemærkninger, som jeg bestemt maa modsigte. Han har saaledes sagt, at Udskrivning af Skolen nu kan træde istedetfor den af ham foreslaaede borgerlige Prøve eller Examen. Dette maa jeg paa det Bestemteste protestere imod, thi Tanken er ikke rigtig. Det er aldeles umuligt at substituere Udskrivningen af vore Skoler for denne borgerlige Prøve; thi Udskrivningen af vore Skoler er Udskrivning af en christelig Skole, og der tages ved den fuldt saameget Hensyn til den Landsmodenhed og den Fremgang, som Barnet har gjort i Religion, som til alt det Andet, som derved kommer i Betragtning. Man kan derfor ikke gaae ind paa den Tanke, at den stedfindende Udskrivning af vore christelige Skoler skulde være en Substitution for den borgerlige Prøve, som den ærede Forslagsstiller har tænkt sig. — Da det ogsaa er bleven sagt, at Præsten kunde nægte Folk Nadverens Sacramente efter sin egen Selvbestemmelse, saa maa jeg dog, blot for at klare denne Tanke, modsigte den fremsatte Paastand. Præsten har vel Ret til i Dieblisset, under visse givne Forhold, at nægte En Nadverens Sacramente; men efter den bestaaende kirkelige eller borgerlige Lovgivning, man kalde den for mig som man vil, skal han stieblikketig anmeldte Sa-